

Katrin Ottarsdóttir, leikstjóri:

Eitthvørt land hevur brúk fyri einum, sum skavar í glasurinum

- Nógv hava sagt við meg, at eg eri djórv, men fyri meg er tað heilt natúrligt at pilka við og at seta spurnartekin við tað við-tikna. Eg eri ikki út uppá at flyta føroyingar mentalt ella at missjónera. Tað sum drívur verkið er at siga eina søgu, sum hevur nakað uppá seg, sigur Katrin Ottarsdóttir, leikstjóri

TURID KJOLBRO

Tað var um reppið, at hon ikki slapp við til heimsfrumframförsluna av sínum egna filmi, Bye Bye Blue Bird. Allar góðar kreftir við stjóranum í Norðurlandahúsinum, Helgu Hjørvar, á odda, vóru frá morgun-stundini leygardagin í sving fyri at fáa Katrin Ottarsdóttir til Fóroya við flog-fari, nú Maersk Air avlýsti allar túrarnar. Onkursvegna skuldi hon til Fóroya, og tað eydnaðist loksins. Hon fekk ein flogtúr fyri lívið, frammi í flogskiparaktivanum millum flogskiparaktivanum millum flogskiparaktivanum, har hon kundi halda eygni við, hvat fór fram og hvat varð sagt, og hálvan tíma eftir, at filmurin skuldi byrja í stóra salinum í Norðurlandahúsinum, trein hon inn meðan lógvabrestirir dundu.

Leikarar og filmslið, danskt blóð og sjónvørp, sluppu ikki til Fóroya, og tí gjørdist heimsfrumframförslan ikki heilt til tað, hon varð ætlað. Umroðan filmurin fær í dansku fjölmiðlunum er altavgerandi fyri, hvussu hann verður móttikin. Danskir biografar eru nevnliga ikki so altráir eftir at visa film. Í hesi løtu er ikki greitt, hvor danskur

biografur fer at vísa hann.

- Biografarnir hugsa jú kommersielt. Tað er ikki nóg spennandi hjá dønnum at hyggja at einum føroyskum filmi. Bara tað at vera føroyingur er ikki nóg mikið at vekja áhugan hjá dønnum. Eg hevði roknað við, at tá ið teir sóu, hvussu væl føroyingar duga at spæla, at filmurin hongur saman og er konsekventur, var nóg mikið. Eg havi eisini sagt teimum, hvussu nógvir føroyingar búa í Keypmannahavn, heilir, hálvir, kvartir og so víðari, men tað ger ikki mun. Hetta botnar í tí søguliga sambandinum millum londini, og í tí, at vit helst eru teimum ov nær til, at teir skulu halda, at vit eru nóg spennandi. Tað er ódrvisi við Grønlandi, tí samvitskan hjá dønnum yvir fyri grønlendingum er verri enn hon er fyri føroyingum, sigur Katrin Ottarsdóttir.

Hóast meginparturin av filmsliðnum eru útlendingar og mest sum allir pengarnir í filminum eru danskir, er hetta ein føroyskur filmur. - Filmsinstituttid, sum hevur stuðlað filmi við seks milliónum krónum, roknar filmi sum danskan, men í og við, at søgan er føroysk, málið er føroyskt og filmurin fer fram í Fø-

oyum, er filmurin føroyskur. Eg eri ógvuliga errin av føroysku leikarunum í filminum. Útlendingar er bilsnir av, hvussu væl teir duga, - sum um teir ikki høvdu roknað við tí.

Kvinnuligt univers

Utan mun til, hvussu trupult tað nú verður hjá Katrin Ottarsdóttir at sannføra danir og útlendingar annars um, at filmurin Bye Bye Blue Bird er verður at vísa og siggja, hevur hon sannført fólk um hugskotið, ið filmurin byggir á. Thomas Winding, ið nýggjur sum konsulentur á filmsinstituttinum, trúi uppá hugskotið, sum var tað fimta hjá Katrin til ein film. At filmurin er um eitt kvinnuligt univers hevur ikki gjørt tað lettari.

- Kvinnuliga universið er ikki ofta lýst á filmi, og tá ið eg í byrjanini skuldi sannføra fólk um, at hetta kundi gerast til ein áhugaverdan film, merkti eg væl, at hesi ikki hildu tað vera nóg mikið at søgan hjá hesum gentunum var tann berandi. Hugsa vit okkum um, hava fáir filmir eitt kvinnuligt univers, har kvinnur klára seg ígjøgnum ein heilan film uttan at gera vart við, at tær hava brúkt fyri at vera í náð av monnum. Høvuðspersónarnir í Bye Bye Blue Bird eru heilt sjálvstøðugar kvinnur, sum gjøgnum vevgisaran Rúna mennast meir og meir.

Tað hevur altíð verið eitt ynski hjá Katrin Ottarsdóttir at gera ein road-movie.

- Mær dámar ógvuliga væl henda mátan at gera film. Filmurin er ein ferð í-gjøgnum eitt samfelag, og kulissurnar eru Føroyar. Filmurin stendur ikki í stað, har er nógv rørsla og karnarnir eru friari og leysari enn, tá ið tú ert bundin av eini kommersiellari søgu. Filmurin skapar sítt egnu univers, egnu lógir og reglar, har eg sum leikstjóri kann loyva mær meiri enn um eg legði meg eftir at lýsa føroyska samfelagið ár 1999. Tað er umráðandi at

vísa, kanska serliga hjá einum lítlum landi sum Føroyum, at tað ber til at víðgera alheimslig evni, sigur Katrin Ottarsdóttir.

Heilt sín egin

Katrin Ottarsdóttir er einasti filmsleikstjóri, føroyingar eiga, og hennara avrik á filmsøkinum eru sostatt tey einastu, hvat viðvikir spælfilm. Tað ber tískil ikki til at gera samanberingar, men tað er heldur ikki so áhuga-vert. Tí Katrin er heilt sín egin. Hon er djórv, torir at nerta við ta penu fasaduna, fordómar og religiön, men ger tað kortini við virðing og kerleika.

- Nógv hava sagt við meg, at eg eri djórv, men fyri meg er tað heilt natúrligt. Listafólk mugu hava eitt ella annað í sær, ið gevur teimum ta drívkræftina. Eitthvørt land hevur brúk fyri einum, sum pilkar og skavar í glasurinum og setir spurnartekin. Annars er einki við listini. Bara at lýsa tað pena, deiliga og ódramatiska er keðiligt. Sonn list er til, har tað brytir millum tað pena og vandamikla. Tað er soleiðis, at spennurin kemur fram. Fyri meg er tað umráðandi at arbeiða á tann hátt. Elvir tað til kjak og ymsar meiningar, er tað bara sunt. Eg billi mær inn, at tað kann geva nokrum nakað. At onnur einki fáa burtur úr er tann prísurin, eg má rinda. Eg eri ikki út uppá at flyta føroyingar mentalt ella at missjónera. Tað sum drívur verkið er at siga eina søgu, sum hevur nakað uppá seg.

Arbeidstitulin á filminum var „Smá oer er kun for fugle, der kan flyve væk“. Og tað er í grundini hetta, filmurin er um. Hann er ein menningartilgongd, byrjar eina staðni og endar eina aðra staðni, ikki bert landafrøðiliga. Í fluttari merking kunnu vit flyta hesa myndina til leikstjóran sjálvan.

- Tað eru ymsar drívkræftir, ið gera av, hvat ein velur at búa. Nógv spælir inn, ikki minst tilvildin. Filmurin er ikki ein sjálvsmynd av mær sjálvri, men eg brúki nógv frá mínum egna lívi. Brot, royndir, ymiskt eg hoyri og upplivi.

- Tað er nú vordið soleiðis, at tað er mín egna lagna at búa uttanlands og nú

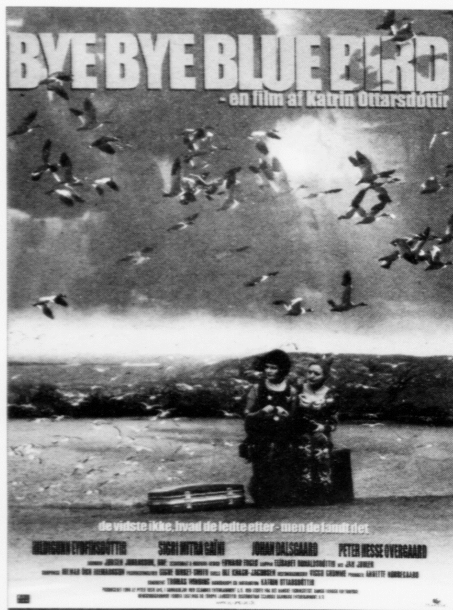
Katrin Ottarsdóttir er ein litrikur persónur, ið hevur livað eitt lív við nógvum mótsetningum. Mangar av kreppunum í filminum kennir hon frá sær sjálvari. Bert 17 ára gomul fekk hon dóttirina, Hildgunn, ið hevur annan høvuðsleiklutin í filminum, og gjørdi av at flyta til Danmarkar.

- Vil ein bróta úr normum, so er tað einasta at gera at flyta úr Føroyum. Her er ov lítið og ov trøngt. Eg merkti, at eg varð sett í bás, nú eg hevði fingið eitt barn á so ungum aldri, sigur Katrin Ottarsdóttir

eg havi verið burturi so leingi, føli eg ikki, at eg hoyri til nakra staðni. Eg fari aldri í livinum at kenna meg sum dana. Jú longri eg eri uttanlands, jú meiri kenni eg meg sum føroying. Ella fyri at venda tí við, jú meiri føli eg, at eg verði aldri ein dani. Eitt heim kann ein skapa alla staðni um ein skapar góðar og tryggjar rammur rundan um og stóðist annars. Tað havi eg gjørt nú. Var eg ung í dag, hevði eg ikki fari til Danmarkar. Eg hugsi enn um, hví eg ikki fór onkra aðra staðni. Danmark er ikki lættasta staðið hjá føroyingar at fara til og verða góðtiknir og sleppa uppi part.

- Hildgunn, dóttir mín, ferðast runt í Europa við einum sjónleikarabólki. Hon verður væl móttikin alla staðni, upplivir alla staðni, hvussu spennandi fólk halda tað vera, at hon er úr einum so lítillum landi, men kortini kann standa á palli runt alla Europa og spæla sjónleik. Tey brúka hennara mál, hon sleppur at tosa føroyskt á palli í Berlin. Sama kann als ikki lata seg gera í Danmark.

Bye Bye Blue Bird er tann dýrastu filmurin, Katrin Ottarsdóttir higartil hevur gjørt. Hann hevur kostað 7,5 milliónir krónur, tær seks eru úr danska filmsinstituttinum og restin úr grunnum og aðra staðni.

Fríggjakvöldið byrja sýningarnar av Bye Bye Blue Bird í Havnar Bio

Bye Bye Blue Bird

Filmurin er ein road-movie, sum er tikin upp á føroysku landavegunum. Eftir at hava verið uttanlands í fleiri ár, venda tær báðar vinkonurnar Rannvá (Hildgunn Eyðfinsdóttir) og Barba (Sigrí Mitra Gaini) heim aftur til Fóroya fyri at avklára fløktu stöðu teirra í familjunum. Skjótt fáa tær trupulleikar, serliga við danska fosturpápa Barbu- og flýggja. Nú koma tær í ferðalag við tí nú arbeiðsleysa Rúna, sum hevur bil. Men hann hevur eisini sínar trupulleikar, sum hann tó helst ikki tosar um. Biltúrurin eftir tí 1000 km langa føroyska landaveguni í tí gamla Ford Granada við sebrastríputu setrunum vísir seg at verða ein filmur um dupultmoral, brostnar dreymar, eydnuleysar lagnur - um at finna seg sjálvan.